

Први потпредседник Владе и министар спољних послова Републике Србије Ивица Дачић обратио се на скупу „Мултилатерализам и међународна безбедност“ у организацији Факултета безбедности Универзитета у Београду где је истакао да је уверен да одбрана мултилатерализма почиње на националном нивоу, заштитом наших виталних интереса и приоритета, као и да верујемо да бранећи свој суверенитет и територијални интегритет у исто време бранимо међународно право и Повељу Уједињених нација.

Министар је на самом почетку рекао да не можемо, а да не приметимо да је криза мултилатерализма видљива у димензији међународне безбедности, где међународне организације и институције имају потешкоће да се на ефикасан начин изборе како са традиционалним изазовима, тако и са новим, асиметричним претњама.

"Свет се суочава са значајним променама у области комуникације и технолошког развоја – нови изазови попут тероризма, чији носиоци су нетрадиционални актери и неформалне групе, засигурно утичу на међународну безбедност", рекао је министар Дачић и додао да је актуелна криза изазвана пандемијом Covid 19 само потврдила неопходност редеофинисања концепта националне и колективне безбедности.

{youtube}rSYGYv1AP64{/youtube}

Ивица Дачић је казао да је пандемија Covid 19 променила не само међународне односе, него и наш свакодневни живот.

"Редеофинисана су многа правила, а у великом броју држава уведене су посебне мере за рестрикцију кретања и путовања, како би се успоставио систем за контролу заразе, што је утицало и на смањење билатералних и мултилатералних активности", рекао је Дачић.

Он је оценио да су актуелни изазови са којима се сусрећемо добра прилика и да се подсетимо и традиционалних претњи међународној безбедности попут оружаних сукоба, агресије и нелегитимне употребе силе који је био примарни мотив оснивања УН.

"Са поносом истичемо да је тадашња Југославија активно учествовала и допринела оснивању Уједињених нација, а била је и међу првих педесет земаља потписница Повеље УН", рекао је министар Ивица Дачић и додао да и Савет безбедности, као једно од најзначајнијих тела УН, има примарну улогу у одржавању међународног мира, али и у колективном одвраћању од нелегалне употребе оружане силе у међународним односима и да је дужан да своје деловање заснива на начелима на којима се темеље УН.

Дачић је казао да смо ипак сведоци, услед супротстављених интереса на међународној сцени, повремених прибегавања једностраним мерама и акцијама које подривају и доводе у питање ефикасност мултилатерализма и међународних механизма сарадње и доводе до кризе легитимитета институција попут УН.

"Ту се пре свега мисли на употребу оружане силе против суверених држава супротно основним начелима колективне сигурности, без сагласности Савета безбедности УН", рекао је министар и истакао да је Србија осетила погубност оваквог приступа.

"Подсетићу вас да је одлука о употреби оружане силе против СР Југославије 1999. године донета и извршена без сагласности Савета безбедности УН, чиме не само да су повређена суверена права наше земље, већ је и подривен ауторитет УН и озбиљно угрожена његова примарна функција очувања мира. Тиме је учињен преседан и створен простор за заобилажење и занемаривање УН као кључног оквира за превазилажење несугласица које могу бити претња миру", рекао је министар.

Министар је нагласио да агресија на СР Југославију мора бити лекција за будућност о важности доследног поштовања Повеље УН и постигнутих стандарда у међународном јавном праву јер земље попут Републике Србије морају да инсистирају на доследном спровођењу принципа међународног јавног права и на поштовању улоге међународних организација у спречавању кршења усаглашених и договорених правила.

"У тренутним околностима, који су дубински променили свет у коме живимо, Република Србија настоји да пружи значајан допринос светској и регионалној безбедности, како у билатералним, тако и у мултилатералним оквирима. Подржавамо напоре Уједињених нација на плану промоције и очувања мира и безбедности, па се тако Србија придружила позиву генералног секретара УН за глобални прекид ватре и заустављање свих непријатељстава и сукоба током трајања пандемије Covid 19, што је у духу изворних цивилизацијских вредности још из античког доба до данас".

Он је рекао и да је веома важно поменути чврсто опредељење Републике Србије да настави да пружа подршку глобалним напорима у борби против тероризма, пре свега кроз пуну имплементацију Глобалне стратегије УН за борбу против тероризма и релевантних резолуција Савета безбедности УН, као и кроз активно учешће у Глобалној коалицији у борби против ИСИЛ.

"Уверен сам да одбрана мултилатерализма почиње на националном нивоу, заштитом наших виталних интереса и приоритета. Верујемо да бранећи свој суверенитет и територијални интегритет у исто време бранимо међународно право и Повељу

Уједињених нација", истакао је министар Дачић и искористио и обу прилику да још једном понови да Република Србија остаје посвећена изналажењу компромисног решења за питање Косова и Метохије које ће обезбедити трајни мир и стабилност и спремна је да политиком мира и сарадње гради заједничку будућност са свим народима у нашем окружењу.

Говор ППВ и МСП вам преносимо у целости:

"Поштовани учесници скупа,
Уважене екселенције,

Желео бих да се захвалим Факултету безбедности Универзитета у Београду, Институту за међународну политику и економију и невладиној организацији "Energy Pact" на организовању овог скупа и на позиву да вам се обратим. У тренутку када се све више говори о новој фази у међународним односима коју одликује слабљење мултилатерализма, ерозија утицаја институција попут Уједињених нација и враћање принципима реалполитике, тема којом се данас бавимо је више него актуелна.

Не можемо, а да не приметимо да је криза мултилатерализма видљива у димензији међународне безбедности, где међународне организације и институције имају потешкоће да се на ефикасан начин изборе како са традиционалним изазовима, тако и са новим, асиметричним претњама. Свет се суочава са значајним променама у области комуникације и технолошког развоја – нови изазови попут тероризма, чији носиоци су нетрадиционални актери и неформалне групе, засигурно утичу на међународну безбедност. Додатно, актуелна криза изазвана пандемијом Covid 19 само је потврдила неопходност редефинисања концепта националне и колективне безбедности. Извесно је да ће борба против неке нове пандемије у будућности бити посматрана као безбедносни изазов, а заштита јавног здравља постаће једно од питања националне безбедности. Ширење корона вируса је иницијално учинило видљивим слабости и недостатке међународних организација да на адекватан начин управљају глобалним кризама. Сви заједно као актери међународних односа морамо бити на опрезу, јер тако нешто за последицу може имати кризу легитимитета, недостатак предвидивости, али и поверења да међународне организације и колективне акције могу довести до више стабилности у међународном систему, што је свима нама заједнички циљ.

Сведоци смо да је пандемија Covid 19 променила не само међународне односе, него и наш свакодневни живот. Редифинисана су многа правила, а у великом броју држава уведене су посебне мере за рестрикцију кретања и путовања, како би се успоставио систем за контролу заразе, што је утицало и на смањење билатералних и мултилатералних активности. Многе међународне организације су привремено обуставиле, или смањиле обим рада. Иако пандемија Covid 19 није довела до корених промена структуре међународног система колективне безбедности оличене у систему Уједињених нација, суштина мултилатерализма у контексту глобалне безбедности доживљава новине. Партикуларни национални интереси стављају се у први план, док се заједничке мултилатералне активности смањују. Све је актуелнији и тзв. "виртуелни мултилатерализам" у виду видео конференција на даљину и мултилатералних састанка

посредством Интернет комуникације. Све наведено показује да се мултилатерализам није угасио, већ се трансформисао и прилагодио тренутним околностима задржавши своју првобитну суштину. У доба глобалне кризе изазване пандемијом неопходно је да кључне међународне организације буду прилагођене потребама данашњице и спремне да се изборе са свим изазовима који нас сасвим извесно чекају и у будућности.

Поштовани учесници,

Актуелни изазови са којима се сусрећемо добра су прилика и да се подсетимо и традиционалних претњи међународној безбедности попут оружаних сукоба, агресије и нелегитимне употребе силе. То је био и примарни мотив оснивања Уједињених нација - организације која несумњиво представља цивилизацијско достигнуће након дугог периода ратног ужаса и која би у великој мери требало да допринесе колективној безбедности. Размере трагедије коју је изазвао Други светски рат навеле су човечанство да створи механизме који би спречили да се то зло икада понови. Управо су Уједињене нације биле покушај институционализације међународне сарадње у циљу успостављања и очувања трајног глобалног мира, који би био заснован на договорима постигнутим кроз најшири консензус свих нација уз поштовање начела равноправности држава. Ово, нажалост, није спречило избијање нових сукоба, па трајни мир остаје идеал којем тежимо, али је несумњиво допринело спречавању да они поприме глобалне размере.

Са поносом истичемо да је тадашња Југославија активно учествовала и допринела оснивању Уједињених нација, а била је и међу првих педесет земаља потписница Повеље Уједињених нација. Република Србија у свакој прилици истиче да је ова организација данас једнако неопходна као и у времену када је формирана и да њена релевантност никако не сме бити доведена у питање, као и то да принципи и циљеви Уједињених нација дефинисани Повељом остају једнако актуелни. Суверена једнакост држава, поштовање суверенитета и територијалног интегритета, одрицање од употребе силе, немешање у унутрашње ствари других држава, мирно решавање спорова, испуњавање међународних правних обавеза и уважавање различитости, само су неки од принципа чија актуелност временом није превазиђена, већ је, напротив, ојачана у условима крупних промена на међународном плану које је донео 21. век.

Желео бих да истакнем да Савет безбедности, као једно од најзначајнијих тела Уједињених нација, има примарну улогу у одржавању међународног мира, али и у колективном одвраћању од нелегалне употребе оружане силе у међународним односима и дужан је да своје деловање заснива на начелима на којима се темеље Уједињене нације. Ипак, услед супротстављених интереса на међународној сцени, сведоци смо повремених прибегавања једностраним мерама и акцијама које подривају и доводе у питање ефикасност мултилатерализма и међународних механизма сарадње и доводе до кризе легитимитета институција попут Уједињених нација. Ту се пре свега мисли на употребу оружане силе против суверених држава супротно основним начелима колективне сигурности, без сагласности Савета безбедности Уједињених нација.

Нажалост, Србија је осетила погубност оваквог приступа и на свом примеру може да посведочи о трагичним последицама занемаривања кључне улоге Савета безбедности у

превазилажењу сукоба и доприносу мирном решавању унутрашњих спорова у сувереним државама. Подсетићу вас да је одлука о употреби оружане силе против СР Југославије 1999. године донета и извршена без сагласности Савета безбедности УН, чиме не само да су повређена суверена права наше земље, већ је и подривен ауторитет Уједињених нација и озбиљно угрожена његова примарна функција очувања мира. Тиме је учињен преседан и створен простор за заобилажење и занемаривање Уједињених нација као кључног оквира за превазилажење несугласица које могу бити претња миру. Агресија на СР Југославију мора бити лекција за будућност о важности доследног поштовања Повеље Уједињених нација и постигнутих стандарда у међународном јавном праву. Управо земље попут Републике Србије морају да инсистирају на доследном спровођењу принципа међународног јавног права и на поштовању улоге међународних организација у спречавању кршења усаглашених и договорених правила. Међународни односи који нису засновани на праву и којима недостаје структура и потпора мултилатерализма, претња су управо државама које нису у стању да самостално, без савремених тековина мултилатерализма и међународног права, заштите своју безбедности и основне националне интересе у сукобу са моћним силама које делују по принципу права јачег.

Даме и господо,

У тренутним околностима, који су дубински променили свет у коме живимо, Република Србија настоји да пружи значајан допринос светској и регионалној безбедности, како у билатералним, тако и у мултилатералним оквирима. Подржавамо напоре Уједињених нација на плану промоције и очувања мира и безбедности, па се тако Србија придружила позиву генералног секретара Уједињених нација за глобални прекид ватре и заустављање свих непријатељстава и сукоба током трајања пандемије Covid 19, што је у духу изворних цивилизацијских вредности још из античког доба до данас. Поред тога, Србија има традицију активног учешћа у мировним мисијама Уједињених нација, коју је бивша СФРЈ успоставила средином 50-тих година прошлог века. У свакој прилици истичемо да смо водећа земља у региону Југоисточне Европе и девета на листи највећих европских контрибутора војних и полицијских снага у мисијама Уједињених нација. Подсетио бих да Војска Србије тренутно учествује у пет мировних операција Уједињених нација са 261 припадником, као и у три операције Европске уније за управљање кризама са 18 припадника.

Веома је важно поменути чврсто опредељење Републике Србије да настави да пружа подршку глобалним напорима у борби против тероризма, пре свега кроз пуну имплементацију Глобалне стратегије Уједињених нација за борбу против тероризма и релевантних резолуција Савета безбедности Уједињених нација, као и кроз активно учешће у Глобалној коалицији у борби против ИСИЛ.

Уважени учесници скупа,

Уверен сам да одбрана мултилатерализма почиње на националном нивоу, заштитом наших виталних интереса и приоритета. Верујемо да бранећи свој суверенитет и територијални интегритет у исто време бранимо међународно право и Повељу Уједињених нација. Допринос Уједињених нација у очувању регионалног мира и безбедности на Западном

Балкану, видљив је и кроз деловање и активности Мисије УНМИК, чије присуство у несмањеном обиму је од великог значаја за стварање услова који треба да воде у правцу постизања трајног и одрживог решења за питање Косова и Метохије. Очекујемо да УНМИК настави са спровођењем свог мандата, посебно у областима од значаја за нормалан живот Срба и припадника других неалбанских заједница, за одржив повратак око 200.000 интерно расељених лица са Косова и Метохије од којих се до сада вратило мање од 2%, као и по питању заштите српског културног и верског наслеђа. Подједнако је важно и континуирано деловање осталог међународног присуства, пре свега КФОР-а као главног гаранта безбедности и ЕУЛЕКС-а због ангажмана у области владавине права. Искористићу и ову прилику да још једном поновим да Република Србија остаје посвећена изналажењу компромисног решења за питање Косова и Метохије које ће обезбедити трајни мир и стабилност и спремна је да политиком мира и сарадње гради заједничку будућност са свим народима у нашем окружењу.

Уважени учесници скупа,

На крају желим још једном да истакнем пуну приврженост Републике Србије вредностима мултилатерализма садржаним у Повељи Уједињених нација, као и постојећим механизмима колективне безбедности. Истовремено, позивам да сви заједно радимо на редефинисању и неопходном прилагођавању мултилатерализма и система колективне безбедности, како бисмо били спремни и адекватно одговорили на актуелне, али и на неке будуће кризе и изазове.

Хвала на пажњи".

{joomplucat:2140 limit=4|columns=4}